

a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről

II. Fejezet

FOGALMAK ÉS ÉRTELMEZ RENDELKEZÉSEK

4. § E törvény alkalmazásában:

a) Foglalkoztató:

1. bármely jogi és természetes személy, egyéni vállalkozó, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, egyéb szervezet, költségvetés alapján gazdálkodó szerv, bármely személyi egyesülés, ha biztosítottat foglalkoztat,
2. tanulószervezet és alapján szakképző iskolai tanulmányokat folytató tanuló esetén a szervezést köztartozó szervezet, egyéni vállalkozó,
3. társas vállalkozó esetén a társas vállalkozás,
4. az álláskeresési járadékban, keresetpótló juttatásban, vállalkozói járadékban, valamint munkanélküli-járadékban, álláskeresést ösztönző juttatásban, nyugdíj el tti álláskeresési segélyben (a továbbiakban együtt: álláskeresési támogatás) részesül , biztosítottnak min sül személy esetén az ellátást folyósító szerv,
5. a gyermekgondozási segélyben, a gyermekgondozási díjban, a gyermeknevelési támogatásban, az ápolási díjban részesül személyek esetében a segélyt, a támogatást, illetve a díjat folyósító szerv,
6. a kincstár számfejtési körében a helyi önkormányzatok nettó finanszírozásának hatálya alá tartozó munkáltatók esetében a járulék megállapításával, bevallásával, megfizetésével, a nyilvántartással és adatszolgáltatással, valamint a biztosítottak bejelentésével összefügg , az e törvényben és az Art.-ben el írt kötelezettségek tekintetében a kincstár,
7. a Munka Törvénykönyve Harmadik része XI. fejezete szerinti munkavégzés esetén - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a kölcsönbeadó.
- 8.
- 9.
10. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerinti munka-rehabilitáció (a továbbiakban: munka-rehabilitáció) keretében munka-rehabilitációs díjat folyósító szociális intézmény.

b) Egyéni vállalkozó:

1. az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégr l szóló törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szerepl természetes személy,
2. a magán-állatorvosi tevékenység gyakorlására jogosító igazolvánnyal rendelkező magánszemély, a gyógyszerészeti magán-tevékenység, falugondnoki tevékenység, tanyagondnoki tevékenység vagy szociális szolgáltató tevékenység folytatásához szükséges engedéllyel rendelkező magánszemély (a továbbiakban együtt: egészségügyi vállalkozó),
3. az ügyvédekrl szóló törvény hatálya alá tartozó ügyvéd, európai közösségi jogász (a továbbiakban együtt: ügyvéd),
4. az egyéni szabadalmi ügyvivő ,
5. a nem közjegyző iroda tagjaként tevékenykedő közjegyző ,
6. a nem végrehajtói iroda tagjaként tevékenykedő önálló bírósági végrehajtó.

ba)

c) Társas vállalkozás:

1. a közkereseti társaság,
2. a betéti társaság,
3. a korlátolt felelősségű társaság,
- 4.
5. a közös vállalat,
6. az egyesülés, ideértve az európai gazdasági egyesülést is,
7. az 1-6. pontban felsorolt társas vállalkozások az el társaságként történő működés idő szakában is,
8. a szabadalmi ügyvivő i társaság, szabadalmi ügyvivő iroda,
9. a gépjárművezető-képző munkaközösség,

13. az egyéni cég.

d) *Társas vállalkozó:*

1. a betéti társaság bel- és kültagja, a közkereseti társaság tagja, a korlátolt felelősségű társaság, a közös vállalat, az egyesülés, valamint az európai gazdasági egyesülés tagja, ha a társaság (ideértve ezen társaságok elnöke társaságként történő működésének időtartamát is) tevékenységében ténylegesen és személyesen közreműködik, és ez nem munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében történik (tagsági jogviszony),

2. a szabadalmi ügyvivő társaság, a szabadalmi ügyvivő iroda tagja, ha a társaság tevékenységében személyesen közreműködik,

3. az ügyvédi iroda, a közjegyző iroda, a végrehajtói iroda, a gépjárművezető-képző munkaközösség, az oktatói munkaközösség tagja,

4. az egyéni cég tagja,

☞ 5. a betéti társaság, a közkereseti társaság és a korlátolt felelősségű társaság olyan természetes személy tagja, aki a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján látja el, kivéve, ha az 1. alpont szerint társas vállalkozónak minősül,

e) *Kiegészítő tevékenységet folytató:* az az egyéni, illetve társas vállalkozó, aki vállalkozói tevékenységet saját jogú nyugdíjasként folytat, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

f) *Saját jogú nyugdíjas:* az a természetes személy, aki

☞ 1. a társadalombiztosítási nyugalmasról szóló törvény, illetve nemzetközi egyezmény alkalmazásával a 14. § (3) bekezdés a) és c) pontjában meghatározott saját jogú nyugalmasban, a Magyar Alkotmányvétel Kiegészítője által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban vagy növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban részesül,

☞ 2. a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek, illetve az EGT-állam jogszabályai alkalmazásával saját jogú öregségi nyugdíjban részesül,

3. az egyéni vagy társas vállalkozó e) pont szerinti jogállását nem érinti, ha az 1-2. alpontokban említett nyugdíj folyósítása szünetel.

☞ g)

☞ h) *Megbízási jogviszony, munkaviszony:* a magyar jog hatálya alá tartozó megbízási jogviszony és munkaviszony, továbbá a külföldi jog hatálya alá tartozó olyan megbízási jogviszony és munkaviszony, amely alapján a munkát Magyarország vagy a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet hatálya alá tartozó másik tagállam területén végzik.

i) *Foglalkoztatott:* aki nem minősül egyéni, illetve társas vállalkozónak és foglalkoztatója biztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztatja.

j) *Külföldi:* az a természetes személy, aki nem minősül belföldinek.

k) *Járulékalapot képező jövedelem:*

1. a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.) szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításánál figyelembe vett jövedelem, a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj, a tanulószervezet díjában meghatározott díj, a hivatásos nevelési díj, a felszolgálati díj, a vendéglátó üzlet felszolgálójaként a fogyasztótól közvetlenül kapott borralaló (a továbbiakban: borralaló), az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj,

2. az 1. alpont szerinti jövedelem hiányában a munkaszerződésben meghatározott személyi alapbér, illetve ha a munkát nem munkaviszony, hanem munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében végzik, a szerződésben meghatározott díj.

☞ l) *Járulék:* az egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék (a természetbeni egészségbiztosítási járulék, a pénzügyi egészségbiztosítási járulék és a munkaerő-piaci járulék), a nyugdíjjárulék, a táppénz-hozzájárulás, az egészségügyi szolgáltatási járulék, valamint a keredvezmény-biztosítási járulék.

5. § (1) E törvény alapján biztosított

a) a munkaviszonyban (ideértve az országgyűlési képviselőt is), közalkalmazotti, illetve közszolgálati jogviszonyban, ügyészségi szolgálati jogviszonyban, bírósági jogviszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, hivatásos nevelési díj jogviszonyban, ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban álló személy, a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a polgári

Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja, a Magyar katonai szolgálatot teljesít önkéntes tartalékos katona (a kül arra, hogy foglalkoztatása teljes vagy részmunkaid ben

történik,

b) a szövetkezet tagja - ide nem értve az iskolaszövetkezet nappali rendszer oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló, hallgató tagját -, ha a szövetkezet tevékenységében munkaviszony, vállalkozási vagy megbízási jogviszony keretében személyesen közrem ködik,

c) a tanulószerez dés alapján szakképz iskolai tanulmányokat folytató tanuló,

d) az álláskereső támogatásban részesül személy,

e) a kiegészít tevékenységet folytatónak nem min sül egyéni vállalkozó,

f) a kiegészít tevékenységet folytatónak nem min sül társas vállalkozó,

g) a díjazás ellenében munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (bedolgozói, megbízási szerz dés alapján, egyéni vállalkozónak nem min sül vállalkozási jogviszonyban) személyesen munkát végz személy - a külön törvényben meghatározott közérdek önkéntes tevékenységet végz személy kivételével - amennyiben az e tevékenységéb l származó, tárgyhavi járulékalapot képez jövedelme eléri a minimálbér harminc százalékát, illet leg naptári napokra annak harmincad részét,

h) az egyházi szolgálatot teljesít egyházi személy, szerzetesrend tagja (a továbbiakban együtt: egyházi személy), kivéve a saját jogú nyugdíjast,

i) a mez gazdasági stermel , ha a reá irányadó nyugdíjkorhatárig hátralév id és a már megszerzett szolgálati id együttesen legalább 20 év, kivéve

1. az stermel i tevékenységet közös igazolvány alapján folytató kiskorú személyt és a gazdálkodó család kiskorú tagját,

2. az egyéb jogcímen - ide nem értve a g) pont és a (2) bekezdés szerint - biztosítottat,

3. a saját jogú nyugdíjast és az özvegyi nyugdíjban részesül személyt, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

(2) Az (1) bekezdés g) pontjában foglaltakon túl, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végz személynek kell tekinteni azt is, aki: alapítvány, egyesület, egyesületek szövetsége, társasház közösség, egyesület, köztisztület, kamara, gazdálkodó szervezet választott tisztségvisel je, gazdasági társaság társas vállalkozónak nem min sül vezet tisztségvisel je, szövetkezet vezet tisztségvisel je, továbbá a Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezeteinek, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak, a magánnyugdíjpénztárak választott tisztségvisel je, a helyi (települési) önkormányzat választott képvisel je (tisztségvisel je), társadalmi megbízatású polgármester, amennyiben járulékalapot képez jövedelemnek min sül tiszteletdíja (díjazása) eléri az (1) bekezdés g) pontjában említett összeget.

(3) Biztosított az a természetes személy is, aki a munkát külföldi foglalkoztató számára Magyarország területén kívül végzi, és a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló közösségi rendelet alapján e törvény hatálya alá tartozik.

6. § (1) A biztosítottak - ha törvény eltér en nem rendelkezik - a társadalombiztosítás valamennyi ellátására jogosultságot szerezhetnek.

(2) Az a személy, aki az 5. § (1) bekezdés a), b), g) pontjában, valamint a (2) bekezdésében meghatározott jogviszonyban áll és egyidej leg saját jogú nyugdíjas, baleseti ellátásra és egészségügyi szolgáltatásra jogosult.

7. § (1) A biztosítás - amennyiben e törvény eltér en nem rendelkezik - az ennek alapját képez jogviszony kezdetét l annak megsz néséig áll fenn.

(2) A Munka Törvénykönyve szerinti munkaviszony esetén a biztosítás kezdete az a nap, amelyen a munkavállaló ténylegesen munkába lép.

8. § Szünetel a biztosítás:

a) a fizetés nélküli szabadság ideje alatt, kivéve, ha

aa) a fizetés nélküli szabadság idejére gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély vagy gyermeknevelési támogatás kerül folyósításra, vagy

ab) a fizetés nélküli szabadságot tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek ápolása címén veszik igénybe,

b) az igazolatlan távollét id tartama alatt,

c) a munkavégzési (szolgálatelljesítési) kötelezettség alóli mentesítés ideje alatt, kivéve, ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére a munkaviszonyra vonatkozó szabály szerint átlagkereset jár, vagy munkabér (illetmény), átlagkereset (távolléti díj), táppénzfizetés történt,

d) az el zetes letartóztatás, szabadságvesztés tartama alatt, kivéve, ha a letartóztatottat az ellene emelt vád alól joger sen felmentették, vagy a büntet eljárást megszüntették, továbbá, ha az elítéltet utóbb a bíróság joger sen felmentette,

e) az ügyvéd, a közjegyz , a szabadalmi ügyviv kamarai tagságának szüneteltetése alatt,

f) az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt.

l járó jogviszonyban álló személy biztosításának fennállását elbírálni.

(2) bekezdésében szabályozott munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végző személyek biztosítását havonta kell elbírálni, és a biztosítási kötelezettség elbírálásánál az ugyanannál a foglalkoztatónál a naptári hónapban elért járulékalapot képező jövedelmeket össze kell számítani.

(3) Az 5. § (1) bekezdésének g) pontjában és (2) bekezdésében említett személy biztosítása - a 7. § (1) bekezdésében említett időszakon belül - akkor is fennáll, ha

a) táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban,

b) gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül,

c)

amennyiben az ellátások folyósítását közvetlenül megelőző napon biztosított volt.

10. § (1) Az egyéni vállalkozó biztosítási és járulékfizetési kötelezettsége:

a) az egyéni vállalkozói nyilvántartásba való bejegyzés napjától az egyéni vállalkozói nyilvántartásból való törlés napjáig,

b) ügyvéd, egyéni szabadalmi ügyvivő esetében a kamarai tagság kezdete napjától annak megszűnése napjáig, európai közösségi jogász esetében a nyilvántartásba vétele napjától annak törlése napjáig,

c) közjegyző, önálló bírósági végrehajtó esetén a szolgáltatás kezdete napjától annak megszűnése napjáig tart.

(2) A társas vállalkozó biztosítási kötelezettsége:

a) a gazdasági társaság, az egyesülés, a szabadalmi ügyvivői társaság, a szabadalmi ügyvivői iroda tagja esetében a tényleges személyes közreműködési kötelezettség kezdete napjától annak megszűnése napjáig, egyéni cég tagja esetében az egyéni cég tagjává válás napjától az egyéni cégben fennálló tagság megszűnésének napjáig,

 b) egyéb esetben a társas vállalkozásnál létesített tagsági jogviszony, illetve vezető tisztségviselői jogviszony létrejötte napjától annak megszűnése napjáig tart.

(3) A mezőgazdasági szermel biztosítási kötelezettsége

a) az szermelői igazolványban feltüntetett időponttól az igazolvány visszaadása napjáig,

b) gazdálkodó család tagja esetében a családi gazdaság nyilvántartásba vétele napjától a nyilvántartásból való törlés napjáig, illetve

c) az 5. § (1) bekezdésének i) pontjában meghatározott biztosítást kizáró körülmény megszűnését követő naptól a biztosítást kizáró körülmény bekövetkezésének napjáig áll fenn. Megszűnik a biztosítás akkor is, ha a mezőgazdasági szermelő kilép a családi gazdaságból vagy a közös szermelésből.

11. § A biztosítás nem terjed ki:

a) külföldi állam Magyarországra akkreditált diplomáciai és konzuli képviselete személyzetének külföldi állampolgárságú tagjára (a továbbiakban: képviselő tagja), a külföldi állampolgárságú háztartási alkalmazottra, aki kizárólag a képviselő tagjának alkalmazásában áll, a képviselő tagjával közös háztartásban élő külföldi állampolgárságú családtagra (házastárs, gyermek), feltéve hogy az alkalmazottra, illetve a családtagra kiterjed a külföldi állam vagy más állam társadalombiztosítási rendszere, továbbá a nemzetközi szervezet nemzetközi szerződés alapján mentességet élvező tisztségviselőjére (alkalmazottjára) és vele közös háztartásban élő családtagjára (házastárs, gyermek), feltéve hogy kiterjed rájuk a nemzetközi szervezet szociális biztonsági rendszere;

 b) a magyar jogszabályok szerint be nem jegyzett külföldi munkáltató által Magyarország területén foglalkoztatott, harmadik állam állampolgárságával rendelkező és külföldinek minősülő munkavállalóra, ha a munkavégzésre kiküldetés, kirendelés vagy munkaerő-csere keretében kerül sor, feltéve, hogy a munkavégzés a két évet nem haladja meg; e rendelkezés ismételtelen nem alkalmazható ugyanarra a munkavállalóra, ha az előző belföldi munkavégzés befejezésétől számítva három év nem telt el;

c) az európai parlamenti képviselőre.

d)

12. § A 11. §-ban meghatározott személyek társadalombiztosítási ellátására a 34-35. § rendelkezései szerint megállapodást lehet kötni.

13. § E törvény rendelkezései

a) a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló uniós rendeletek,

b) a nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó személyre az egyezmény szabályai szerint kell alkalmazni.

s a társas vállalkozó járulékfizetése

27. § (1)

(2) A biztosított társas vállalkozó a 19. § (2) bekezdése szerinti nyugdíjjárulékot, valamint a 19. § (3) bekezdése szerinti egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulékot a társas vállalkozástól személyes közreműködésére tekintettel megszerzett járulékalapot képező jövedelem alapulvételével fizeti meg. A nyugdíjjárulék alapja havonta legalább a minimálbér, az egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék alapja havonta legalább a minimálbér másfélszerese. A társas vállalkozó nyugdíjjárulékot legfeljebb a járulékfizetési felső határig fizet.

(3) Abban az esetben, ha a biztosítási kötelezettség a naptári év teljes tartama alatt nem áll fenn, a járulékfizetési felső határt a biztosítási kötelezettség időtartamával arányosan kell meghatározni.

(4) A 4. § d) pont 5. alpontja szerinti társas vállalkozó esetén a személyes közreműködés díjazásának az ügyvezetés díjazását kell tekinteni.

(5) A társas vállalkozás a Tny. tv. szerint korkedvezményre jogosító munkakörben foglalkoztatott biztosított társas vállalkozó után a nyugdíjjárulék alapjának alapulvételével korkedvezmény-biztosítási járulékot fizet, kivéve, ha e kötelezettsége alól külön jogszabály szerint mentesítették.

28. § (1) A 27. §-ban meghatározott járulékalap alsó határát arányosan csökkenteni kell azon időszak figyelembevételével, amely alatt a társas vállalkozó

a) táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül - kivéve, ha a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj fizetésének időtartama alatt vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja -,

b) katonai szolgálatot teljesít, önkéntes tartalékos katona,

c) fogvatartott,

d) ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagságát szünetelteti.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben meghatározott körülmények nem állnak fenn a naptári hónap teljes tartamán át, a járulékfizetési alsó határ kiszámításánál egy naptári napra a 27. § (1) bekezdésben meghatározott járulékalap harmincad részét kell alapul venni. A járulékfizetési felső határt csökkenteni kell az (1) bekezdésben meghatározott időtartamok naptári napjai és a járulékfizetési felső határ naptári napi összegének szorzatával. Ezt a szabályt kell alkalmazni akkor is, ha a társas vállalkozó biztosítási jogviszonya a hónap közben kezdődött vagy szünetelt meg.